

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
«Проблеми пожежної безпеки 2022»
(«Fire Safety Issues 2022»)**

ХАРКІВ 2022

<i>Олейник О.С., Отрош Ю.А., Рашкевич Н.В., Skatkov Leonid</i> Проблематика збільшення часу перебування людей в укритті під час бойових дій за допомогою природної вентиляції	107
<i>Пелешко М.З.</i> Пожежна безпека пічного опалення	110
<i>Пелешко М.З.</i> Особливості евакуації з готельних комплексів	112
<i>Пелешко М.З.</i> Особливості евакуації людей з обмеженими можливостями	115
<i>Пелешко М.З., Башиїнський О.І.</i> Забезпечення інклюзивності простору в закладах освіти	117
<i>Петухова О.А., Черепаха Р.Е., Добринська В.Є., Кулеш Д.П.</i> Способи визначення об'єму пожежних водоймищ	119
<i>Полупан В.А., Рашкевич Н.В.</i> Актуальність удосконалення системи пожежної безпеки в висотних будівлях	122
<i>Прокопенко О.В., Рашкевич Н.В.</i> Аналіз існуючих типів безпроводних технологій в системі пожежної сигналізації	124
<i>Сасенко Н.В., Биков Р.О., Обіженко Т.М., Скрипинець А.В.</i> Застосування бровмісних антипіренів для зниження горючості склопластиків	126
<i>Скрипинець А.В., Сасенко Н.В., Обіженко Т.М., Березовський А.І.</i> Вплив модифікуючих олігомерів на величину кисневого індексу уретанових композицій	128
<i>Степанко А.С., Отрош Ю.А., Кукузенко А.М., Рашкевич О.С., Рашкевич Н.В., Augusto Gerolin</i> Пожежна небезпека теплоізоляційних вогнезахисних матеріалів	130
<i>Толкунов І.О., Попов І.І.</i> Дослідження шляхів боротьби з димом в зонах задимлення при пожежах в герметизованих приміщеннях	133
<i>Трегубов Д.Г., Слепушніков Є.Д.</i> Формування вибухонебезпечних властивостей речовин	136
<i>Тригуб В.В., Майборода Р.І., Пехов Д.О.</i> Необхідність визначення критичної температури сталі згідно єврокодів	139
<i>Тригуб В.В., Матушкін М.С.</i> Критична температура сталі і вогнезахист металевих конструкцій	141
<i>Щербак С.М.</i> Втрати напору у плоскозгорнутих рукавах різного діаметру	144

*М.З. Пелешко, канд. техн. наук, доцент, О.І. Башинський, канд. техн. наук, доцент,
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОСТІ ПРОСТОРУ В ЗАВЛАДАХ ОСВІТИ

Упродовж останніх років в Україні спостерігається значне збільшення кількості дітей з особливими освітніми потребами, які отримують освіту в інклюзивних класах та групах закладів освіти.

За офіційними статистичними даними в результаті розвитку інклюзивного навчання у 2021/2022 н. р. кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах збільшилась на 7608 осіб і становить 32686 учнів (у 2020/2021 – 25078 учнів). Кількість інклюзивних класів зросла на 4535 одиниць і становить 23216 таких класів [1].

Загалом за останні п'ять років досягнуто зростання більше ніж у 4,5 разів кількості учнів, охоплених інклюзивним навчанням (2017/2018 н. р. – 7179 учнів, 2021/2022 н. р. – 32686 учнів); зростання кількості інклюзивних класів у 4,6 разів (2017/2018 н. р. – 5033 класи, 2021/2022 н. р. – 23216 класів); збільшення кількості закладів загальної середньої освіти, в яких організовано інклюзивні класи у 2,7 разів (2017/2018 н. р. – 2620 закладів, 2021/2022 н. р. – 7136 закладів).

У 2020/2021 н. р. для дітей з особливими освітніми потребами дошкільного віку створено 4 369 спеціальних груп у 1630 закладах дошкільної освіти, де 61 668 дітей здобувають дошкільну освіту.

Інклюзивність загальноосвітніх шкіл та дитячих садків передбачає планувальну організацію [2] :

- створення комфортних умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами – проектування класів, навчальних кабінетів, ігрових кімнат, актових та спортивних залів та інших приміщень з урахуванням інклюзивності;
- створення умов для розвитку – проектування додаткових приміщень для медобслуговування та корекційно-розвиткових занять;
- забезпечення безперешкодного доступу до будинків, приміщень та земельних ділянок – проектування елементів доступності (пандусів/ліфтів, підйомників, спеціальних сходів).

За статистикою, близько 74% всіх шкіл в Україні забезпечені безбар'єрним простором, але лише до першого поверху. В цих закладах є безбар'єрний доступ до будівлі, пандус або підйомник на вході чи кнопки виклику допомоги, у деяких випадках інформаційні таблички. Проте якщо розглядати статистику доступності шкіл до 2-го і вище поверху, то її мають лише одиниці. Тобто, більшість наших шкіл ще не пристосовані для дітей з інвалідністю в повному обсязі [3].

Норми архітектурної доступності викладені в ДБН В.2.2-40:2018, які базуються на європейських стандартах і є базовим документом із питань створення інклюзивного простору. Також ДБН В.2.2-3:2018 “Заклади освіти” зобов'язує створити умови для безперешкодного доступу учнів із різними порушеннями до будівель, приміщень, спортивних майданчиків тощо.

Останні дослідження показали [4], що доступність означає щось більше, ніж безпосередній доступ до будівлі або приміщення за допомогою допоміжних чи спеціальних засобів. Це процес створення просторів, максимально зручних, а значить і безпечних для всіх людей, незалежно від їхнього віку та фізичних чи когнітивних можливостей, без необхідності використання допоміжних (адаптивних) засобів або вузькоспрямованих спеціалізованих рішень.

Отже, врахування основних принципів універсального дизайну в об'ємно-планувальних рішеннях будівлі в цілому і в плануванні евакуаційних шляхів та виходів, в інтер'єрі будівель та приміщень дасть можливість створити умови для своєчасної та безпечної евакуації людей з обмеженими можливостями.

Заклад освіти можна вважати доступним, безпечним та зручним якщо легко можна ідентифікувати вхід в будівлю (сходи, дверні отвори), його назву (табличка). Крім того має бути доступним, зрозумілим та безпечним шлях руху від найближчих зупинок громадського транспорту до входу на територію закладу освіти.

Ключовими аспектами забезпечення безпеки при евакуації є безпека під час пересування, перебування, отримання освітніх послуг, відсутні бар'єри або належне інформування про їх наявність, фізична можливість, зручність та комфорт під час пересування, перебування, отримання освітніх послуг, наявність умов для отримання необхідної інформації (рис. 1).

Рисунок 1 – Приклади облаштування тактильної плитки та світловідбиваючого маркування

При проектуванні, будівництві нових та реконструкції, реставрації, капітальному ремонті та переоснащенні існуючих будівель закладів освіти обов'язковим є забезпечення у повному обсязі вимог доступності, зручності, інформативності і безпеки. Доступність будівель та споруд для маломобільних груп населення повинна забезпечувати в першу чергу безпеку шляхів руху, а особливо евакуаційних в місцях навчання.

ЛІТЕРАТУРА

11. Статистичні дані. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/inklyuzivne-navchannya/statistichni-dani> (дата звернення: 19.09. 2022).
12. Як створити доступність у закладах освіти для осіб з порушенням зору. URL: <https://nus.org.ua/view/yak-stvoryty-dostupnist-u-zakladah-osvity-dlya-osib-z-porushennyam-zoru/> (дата звернення: 19.09. 2022).
13. Створено всі умови для того, щоб усунути бар'єри у закладах освіти, – Парцхаладзе. URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/stvoreno-vsi-umovi-dlya-togo-shhob-usunuti-bar-yeri-u-zakladah-osviti-partshaladze/> (дата звернення: 19.09. 2022).
14. Пелешко М.З., Башинський О.І., Бережанський Т.Г. Проблеми інклюзивності будівель та споруд в контексті безпечної евакуації. Збірник наукових праць ЛДУБЖД «Пожежна безпека». 2022. № 40. С. 71–78.

M.Z. Peleshko, PhD, docent, O.I. Bashynskiy, PhD, docent, Lviv State University of Life Safety

ENSURING INCLUSIVENESS OF SPACE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The problem of inclusiveness of buildings and structures in the context of ensuring the safety of evacuation of persons with disabilities is considered. When creating an inclusive environment, special attention should be paid to ensuring safe learning conditions. Since the number of inclusive classes in Ukraine has increased 7 times over the past 5 years, with an inclusion rate of about 20%, which indicates the preservation of the trend toward the rapid development of an inclusive educational environment.